

26. Sprawy dotyczące uprawnień do wykonywania określonych czynności i zajęć.

W tej grupie spraw (symbol 617), w części odnoszącej się do adwokatów, radców prawnych i notariuszy, podkreślenia wymagają sprawy ze skarg Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych na decyzje Ministra Sprawiedliwości uchylające uchwały organów samorządu radcowskiego o odmowie wpisu wnioskodawcy na listę radców prawnych danej izby. Zarysowany na ich gruncie spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego powstałego na tle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 8 listopada 2006 r. w sprawie K 30/06 (Dz. U. z 2006 r., Nr 206, poz. 1522) i dotyczył kwestii obowiązywania art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r., Nr 123, poz. 1059 ze zm.) w brzmieniu nadanym przez art. 2 pkt 6 lit. a ustawy z 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 163, poz. 1361 ze zm.). Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych, odmawiając wpisu na listę, prezentowało pogląd, iż powyższy przepis utracił moc obowiązującą w całości z dniem 31 grudnia 2006 r. Minister Sprawiedliwości natomiast, uchylając uchwały organów samorządu radcowskiego wskazywał, iż z wymienionym dniem przepis ten utracił moc obowiązującą jedynie w zakresie, w jakim stwarzał możliwość dopuszczenia do wykonywania zawodu radcy prawnego osób, które po złożeniu wskazanych w nim egzaminów nie wykazują się odpowiednią praktyką w zawodzie prawniczym.

Sąd rozpoznając przedmiotowe skargi, podzielił stanowisko Ministra Sprawiedliwości i orzekał o ich oddaleniu. W uzasadnieniach wyroków, m. in. w sprawach o **sygn. akt VI SA/Wa 1022/08, VI SA/Wa 1079/08, VI SA/Wa 1122/08, VI SA/Wa 1133/08**, podkreślając zakresowy charakter w/w rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2006 r. podał, że omawiany przepis został uznany za sprzeczny z Konstytucją RP jedynie w zakresie braku sprecyzowania w jego treści wymagań koniecznych dla dokonania wpisu osób aspirujących do zawodu radcy prawnego. W dotychczasowym brzmieniu przepis ten dopuszczał wpis na listę radców prawnych osób, bez konieczności odbycia aplikacji radcowskiej i zdania egzaminu radcowskiego, które legitymowały się zdaniem egzaminem sędziowskim, prokuratorskim, adwokackim lub notarialnym, bez badania, czy osoby te posiadały odpowiednią praktykę w zawodzie prawniczym. Aktualnie stanowi on podstawę wpisu na listę radców prawnych tych osób, które nie odbyły aplikacji radcowskiej i nie złożyły egzaminu radcowskiego, lecz zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, adwokacki czy notarialny, z tym jednak zastrzeżeniem, że przed dokonaniem wpisu organy wpisowe obowiązane są badać, czy osoba ubiegająca się o wpis poradzi sobie w zawodzie radcy prawnego. Przesłankami tej oceny winny być m.in. czas trwania aplikacji, zakres przedmiotowy, szkolenie oraz praktyczny kontakt z wykonywaniem danego zawodu prawniczego.

Przyjęta przez Sąd linia orzecznicza skutkowałą cofnięciem skarg przez Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych. W konsekwencji postępowania sądownoadministracyjne w tych sprawach zostały umorzone (m. in. sprawy o **sygn. akt VI SA/Wa 1143/08, VI SA/Wa 1256/08, VI SA/Wa 1463/08, VI SA/Wa 1465/08**).

Zasygnalizowania wymaga również problem, jaki powstał w związku interpretacją charakteru prawnego terminu przewidzianego w art. 69 ust. 2 ustawy z 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058 ze zm.), tj. terminu, w którym Minister Sprawiedliwości może skutecznie sprzeciwić się wpisowi na listę adwokatów. Jednoznacznej odpowiedzi wymagało pytanie, jaka czynność stanowi spełnienie warunku skutecznego złożenia przez Ministra Sprawiedliwości ww. sprzeciwu. Mianowicie, czy jest to doręczenie sprzeciwu stronie w terminie 30 dni określonym w treści tego przepisu, nadanie sprzeciwu w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w tym terminie, czy też samo wydanie przez organ w tym terminie decyzji o sprzeciwie. Rozbieżność prezentowanych w tym zakresie podglądów spowodowała konieczność zawieszenia postępowań sądownoadministracyjnych do czasu rozstrzygnięcia przez skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) powyższego zagadnienia prawnego (**sygn. akt VI SA/Wa 109/08, sygn. akt VI SA/Wa 2201/07**). W uchwale z dnia 15 października 2008 r. (sygn. akt II GPS 4/04) NSA przesądził, iż decyzja o wyrażeniu sprzeciwu musi zostać uzewnętrzniona przez jej doręczenie stronie, bo tylko w takim przypadku wchodzi do obrotu prawnego i wywołuje skutek prawny. Brak doręczenia decyzji w ustawowym terminie skutkuje dokonaniem wpisu.

Z innych spraw z w/w symbolu warto odnotować te, w których skarżone były decyzje Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie zawieszenia komornika w czynnościach do czasu zakończenia toczącego się przeciwko niemu postępowania karnego, wydane w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r., Nr 167, poz. 1191 ze zm.). Są to sprawy o **sygn. akt VI SA/Wa 910/08, VI SA/Wa 1070/08, VI SA/Wa 1073/08, VI SA/Wa 1610/08**; spośród nich tylko sprawa **VI SA/Wa 1070/08** została prawomocnie zakończona w I instancji (brak kasacji). Sąd stanął w tych sprawach przed rozwiązaniem dwóch zagadnień:

1) czy art. 15 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu nadanym ustawą z 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz innych ustaw (Dz. U. Nr 112, poz. 769), która weszła w życie 28 grudnia 2007 r. znajduje zastosowanie do postępowań karnych wszczętych przed tą datą,

2) czy zawieszenie komornika w czynnościach na podstawie art. 74 ust. 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, w związku z wszczętym przeciwko niemu postępowaniem karnym, które ostatecznie upadło wobec prawomocnego wyroku sądu dyscyplinarnego uniewinniającego go od popełnienia zarzucanego czynu, czyni niedopuszczalnym ponowne zawieszenie komornika w czynnościach w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy.

Oдноśnie pierwszego zagadnienia Sąd uznał, iż ustawodawca odstąpił tu od zasady nieretroakcji i w/w przepis art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy należy stosować do wszystkich komorników bez względu na datę popełnienia zarzucanych im czynów i datę wszczęcia postępowania karnego; oczywiście pod warunkiem, iż w dacie wydania decyzji toczy się postępowanie karne. Odnośnie drugiego przyjął, że postępowanie dyscyplinarne i postępowanie w sprawie zawieszenia komornika w związku z toczącym się przeciwko niemu postępowaniem karnym, to dwa różne, niezależne od siebie postępowania, w których zawieszenie komornika w czynnościach następuje w oparciu o inną podstawę prawną.

Wyrokiem z dnia 29 października 2008 r., w sprawie o **sygn. akt VIII SA/Wa 320/08** (orzeczenie prawomocne), w przedmiocie sprzeciwu wobec wpisu na listę radców prawnych Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Ministra Sprawiedliwości uznając zarzut, że organ nie wniósł w ustawowym terminie sprzeciwu od podjętej przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w K. uchwały, co do wpisania skarżącego na listę radców prawnych.

W powyższym przypadku decydujące znaczenie miały regulacje prawne zawarte w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, a w szczególności przepis art. 31¹ ust. 1 i ust. 2. Wskazany przepis został zredagowany w taki sam sposób jak przepis art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze. Na tle tego rozstrzygnięcia pojawiła się wątpliwość – czy 30 dniowy termin wyrażenia przez Ministra Sprawiedliwości sprzeciwu, o którym mowa w art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. jest terminem do doręczenia sprzeciwu stronie, terminem w którym sprzeciw powinien być nadany w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w rozumieniu art. 57 § 5 pkt 2 k.p.a., czy też terminem o charakterze kompetencyjnym, do wydania sprzeciwu przez upoważniony do tego organ administracji publicznej. Powyższą kwestię rozstrzygnął skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie o sygn. akt II GPS 4/08. Podjął on w dniu 15 października 2008 r. uchwałę, w której wskazał, iż termin 30 dni do wyrażenia przez Ministra Sprawiedliwości sprzeciwu z art. 69 ust. 2 ustawy z 26 maja 1982 r. jest terminem do doręczenia sprzeciwu okręgowej radzie adwokackiej lub zainteresowanemu. Sąd przeniósł te rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy i podzielił argumentację Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażoną we wskazanej wyżej uchwale.